

פרשת וישב

ממאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

שבת כד' כסלו התשע"ז

יום	הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
י"ט	16:26	17:18	17:49
ת"א	16:22	17:14	17:45
חיפה	16:22	17:13	17:44
ב"ש	16:26	17:18	17:49

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עט"ר הכ"מ חיים בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

לא יתכן לתת לאדם שפע של קדושה וברכה מתי שהוא מורד בה'

פנס התווכח הצדיק רבי **סלמאן מוצבי** זצ"ל עם חבריו החכמים על פירוש מאמר **בוהר הקדוש**. כל אחד מהמשתתפים הביא ראיות על דבריו. לאחר שהכיר רבי סלמאן כי הסברו של חברו בוהר הוא הנכון, היה שש ושמת. הוא פנה אליו ואמר לו פעמים רבות: "תודה רבה לך, אני מודה לך על **שהעמדתני על האמת** ובזכותך הבנתי את המאמר". גם בלילה השני עם תחילת השיעור, פנה שוב רבי סלמאן לאותו חכם ואמר לו: "אינך יכול לתאר לעצמך איזה **שמחה בלב** יש לי על הבנת המאמר מאתמול, תודה רבה לך..."

כדי שהאמת תצמח צריך תחילה לקבוע את השקר

הכס שעוון לוי זצ"ל היה לומד דבר פעם אחת **וזכרו לנצח**, וכמו שידוע על **מזן הבית יוסף** זיע"א עד כי מסופר על חכם ששון שלמד את הש"ס פעם וחצי בצעירותו, ומני אז זכר את הש"ס כולו בע"פ. (הגם שכמובן המשיך להגות בש"ס) וזאת מרוב **קדושתו ופרישותו** וזכר היה כל דבר שבקדושה.

כשכינה רבינו **מאיד אבוחצידא** זצ"ל כרבה של מידלט שבמרוקו. והוא אברך צעיר. עלו למעונו הורים עם בנם **שלושנו נאלמה**, ופסק מלדבר. צערם היה גדול מנשוא. הציגו את הילד. ובכו. הושיט לו רבנו דבר מתיקה, ואמר "ברך ואכול". **ברך בקול צלול** "שהכל נהיה בדברו", ולא פסק עוד מלדבר.

איזהו גיבור? מי שנושה את שונאו לאוהבו

לאבא רבינו הגדול הרב **עובדיה יוסף** זצ"ל בעל יביע אומר היה סדר לימוד מיוחד לנסיעה במכונית. מגורה מיוחדת הייתה מותקנת מעל למושב שלו ברכב. והוא היה **לומד בזמן הנסיעה**, אבא ביקש אז ממני שאתלווה אליו לנסיעות, כל אוכל בזמן הנסיעה לקרוא באוזניו מהגמרא, והוא יוכל ללמוד. אני זוכר, כשהייתי מתחיל דיבור המתחיל ברש"י או בתוספות, אבא היה ממשיך את הדברים **במדוייק מתוך היזכרון**. עוד אני זוכר את מסיבת סיום הש"ס שעשה אבא, על המסכתות שאותן למד במכונית.

בין האדם עד כמה מחויב הוא לקרב ציורי גיהנום כדי שיוכל לסור מרע

במקרה אחד ישב אותו בית דין, והרב **מרדכי אליהו** זצ"ל הציע פשרה בעניין הנידון, אך רבי יעקב יוסף זצ"ל, טען בנחרצות ואמר: במקרה זה הנתבע חייב לשלם הכול בוודאות גמורה ולא ללכת לפשרה! והתעקש עד שאותו אדם אכן שילם את הכול. לאחר כמה ימים נסע אותו אדם לירושלים, ובירידה של מוצא התהפך רכבו והוא **ניצל בנס** ובא לרב להודות לו על שחייבו לשלם, כי הרגיש שבזכות זה ניצל. אמר לו הרב: זה לא אני, לך לחכם יעקב, תודה לו ותבקש ממנו סליחה, כי הוא זה **שהתעקש שתשלם** הכול ואת נפשך מילט והצלת.

תלמיד חכם מופלג וצדיק היה רבי **דוד סיוסא** זצ"ל. במרוקו שימש מלמד. כדי להחדיר מרץ לימודי בתלמידיו נקט בתחבולות. לדוגמא, מי שאיחר לתפילת שחרית אחרי ה' מלך' היה "נקנס" בעונש מיוחד, כל התלמידים היו הולכים אחר התפילה לביתו, **והיה מחוייב להכין לכולם ארוחה** - ביצה וכוסית עראק... בתנאי העניות ששררו אז לא היה זה פשוט, ולכן להבא היה משתדל המאחר לבוא בזמן. הלימוד היה בקול והתלהבות, בריחתא דאורייתא, כל הכפר שמע זאת, כל מי שהיה עולה לגג ביתו היה שומע **קול לימודם**. החדיר בתלמידים אהבת תורה ורכישת קניניה. על אף התנאים הקשים, שהיו לומדים שנים ושלשה ילדים בגמרא אחת. אהבת התורה והשיבותה יתה שיא המעלה בעיניו - פעם היתה מחלוקת בבית מדרשו **בבית שאן**, על נוסח שהחזן אמר. חלק צידדו לקיימו וחלק טענו שיש לאומרו בנוסח אחר. קם רבי דוד ואמר בפני קהל ועדה: "תשמעו, עם כל הכבוד לתפילה, אני לא הקמתי את המקום הזה לתפילה, **אלא בשביל תורה**, מה שמעניין אותי שפה ילמדו תורה!"

הַנּוֹכַחַת לְעַמּוּהָ לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל

הענייני הוא זה: שידוע את מעלותיו "את מדרגת עצמו" - הוא מרבה **להסתכל בנקודות הטובות** של עצמו - כדי שלא יתבוזה צלם האלוקים שבו. הוא גם מתבונן ומחשבן ולא מתעלם מהטעויות שלו. כשהוא מוצא טעויות - אינם מדכאות אותו - **אלא מרוממות אותו** - כדי שימשיך למצוא נקודות טובות. כי רוצה הוא "עובד" ואת הטעויות האלו הוא יתקן.

נקודה לתחשבה
הדרמה נסקה לגבהים חדשים!...
התפנית בעלילה מהדהדת לדורות **יוסף הצדיק**, אחד משניים עשר בניו של יעקב אבינו המוועדף שבניהם מקבל מאביו כתונת פסים מפוארת המעוררת עליו את קנאת אחיו, מה שגורם לכך שהם נוקטים כלפיו בצעד דרסטי: הם חוטפים אותו וזורקים אותו לבור מלא בנהשים ועקרבים ארסיים, תוך שהם מתאמים גרסאות לסיפור הכסוי המבריק - חיה רעה טרפה את יוסף.
משם הוא מתגלגל ע"י סוחרי עבדים ישמעלים אל ביתו של פוטיפר סריס פרעה במצרים, ובעקבות עלילה שפלה של אשת פוטיפר הוא נזרק באכזריות ל10 שנים אל - בור הכלא - השרוף בטיפוסים פליליים ועוינים. שם הוא מתמודד עם **לחצים נפשיים אדירים**, פחדים, אכזבה נוראית מאחיו שבגדו בו ומגעגועים עצומים לחזור לבית החם של אבא.
עכשיו להתבונן: בדרך כלל מצופה מאדם במצבו להיות שקוע בעצמו ובשברונו, אך את יוסף עניינו דברים אחרים, בין שאר הכלואים הוא פוגש את שר האופים ושר המשקים של פרעה הטרודים בחלומותיהם הלא פתורים. ויוסף בצעד אצילי שואלם: "מדוע פניכם רעים היום?"... אתם קולטים!?!... כל מה שעניין אותו במצבו הנושא זה **איך אחרים מרגישים!!!** מה מ מה מ!!
פעם איכר זקן שלח מכתב לבנו היחיד שייגיע לעזור לו לחרוש את חלקת האדמה כדי לשתול תפוחי אדמה. הבן השיב שהוא יושב בכלא על שוד שביצע והוסיף בקשה לאביו שלא יעדור בשדה כי כל הכסף של השוד טמון בו. למחרת הגיעה **פלוגת שוטרים** חמורי סבר חמושים באתים וטוריות ו"הפכו" את השדה. כשהלכו אחרי שלא מצאו כלום כתב הזקן לבנו: "איפה הכסף? לא מצאו כלום!" ענה הבן: "נכון... אבל עכשיו אתה יכול לשתול תפוחי אדמה..."
הבה נבדוק עד כמה איכפת לנו מאחרים: כשמדברים איתנו. האם אנו מרותקים **לשמע מצוקת האחר** או שמא רק מצפים להפסקה הראשונה של דבריו כדי להשחיל בוריות את דברי חוכמתנו?... כמה הוראות קבע יש לנו לארגוני חסד ונזקקים?...
ככה זה כשחושבים על אחרים! - מי שרוצה לעזור. עוזר בכל מצב! (העורך)

הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א,
היה מסביר את פשר הסבל שבני אדם עוברים בעולם: על עבירות **שבן אדם למקום יש** גיהינום, ובעולם הזה העיקר שסובלים הוא על עבירות **שבן אדם לחברו**.

ועל מה יתבעו אנשים בשמים? הבה ונלמד על כך מתוך מעשה שהיה: נכדתו של רבנו התאוננה לפניו על בעלה שאינו נוהג בחומרה מסוימת שרבנו **החמיר** בזה מאוד.

אמר לה שבשמים לא ישאלו על זה, בשמים ישאלו על שמירת עיניים ועל אי גרימת צער ליהודי. **ואם קורה שיהודי עושה איזה עוולה,** מחרף, מגדף ומזלזל. צריך לדעת איך להסתכל על זה.

רבי משה פיינשטיין זצ"ל מסביר שהנטיה האנושית המוטעית לדימוי עצמי נמוך נפוצה מאוד. והטועים בה, מניחים שהם פשוט "**לא מסוגלים**" אך המניע האמיתי הוא בסך הכל עצלות וחוסר רצון לצאת מאזור הנוחות האישי.

"ונתן לנו תורת אמת" פעם בעת שהגאון רבי **מנחם זמבא** ביקר את הגאון רבי **מאיר שמחה** זצ"ל בשהותו בעיירת מרפא, נכנס אחד מגדולי לפלפל עם רבי מאיר שמחה בדברי תורה.

לאחר שיצא אמר רבי מאיר שמחה: "בשעת קבלת התורה כפה הקב"ה את הר **סיני כנגיגית**, ואמר 'אם תקבלו את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם'. סיים רבינו: "אם לקבל תורה כזו - **הייתי מעדיף** להשאר ולהקבר תחת ההר..."

בבית-הכנסת בעיר **ביסק** פרצה מריבה בין שני אבלים, שכל אחד ואחד מהם רצה להיות שליח ציבור ולהתפלל לפני התיבה. המריבה התפתחה **לחילופי דברים חריפים**, עד שהרוחות התלהטו ואחד הניצים קם על חברו והכה אותו מכות נמרצות. הגיב על כך הגאון רבי **יוסף בער מברסק**: "התורה מספרת שעשוי אמר 'יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי'.

ולכאורה, למה היה צריך להמתין עד **פטירת אביו**, והלוא היה יכול לבצע מיד את זממו? אלא אפילו עשוי לא רצה להיות סתם רוצח שפל. לכן אמר שימתין עד פטירת אביו, ואז בוודאי תפרוץ מריבה בינו ובין יעקב על **הזכות לגשת לעמוד התפילה**, וזו תהיה שעת-כושר טובה להתפלל עליו ולהכותו..."

שמוליק: "אבא, בשנה הבאה אחסוך לך הרבה כסף!" האב: "במה, בני החביב?" שמוליק: "לא תצטרך לקנות לי ספרים חדשים..." האב: "מדוע?" שמוליק: "כני... **נשאתי בכיתה לעוד שנה!**"

בימים הראשונים למגוריו בבני ברק, הזדרז רבי **משה מנדל** זצ"ל וערך ביקור נימוסין להקביל פניהם של רבני העיר, עוד לפני השבת הראשונה, כפי המנהג השגור מקדמא דנא.

ביקור שהיה בו ביטוי של **קבלת מרות** מרא דאתרא. כמו כן נהג תמיד בפרוס השנה החדשה, לשגר מכתבי ברכה ואיחולים **לגדולי הדור** שליט"א, לקראת ימי הדין המתקרבים ובאים.

הרה"ק רבי מרדכי מלכוביץ אומר: אדם מישראל-הריהו **כדינו של זהב**, גם אם לפעמים מעלה חלודה או מלוכלך ברפש, צריך לרצו ולמרקו ואז יחזור אליו אורו.

כל העלונים: hamaor.net

"משולחן נבוה" דברי תורה מפי: ראש מוסדות "**אור החיים**" הרה"ג **ראובן אלבז** שליט"א.

"**יִיאָמַר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אֶל תִּשְׁכַּחוּ דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בְּמִדְבַּר וְיָד אֶל תִּשְׁלַחוּ בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּד הַיְשִׁיבוּ אֶל אָבוֹי" (בראשית לז, כב).**

לכאורה המילה "הזהר" מיותרת בפסוק והיה די לומר "השליכו אתו אל הבור", אלא ביאר זאת המפרשים (יעו"ב בחוקני ובביאור התורה לבעלי התוספות), בהמשך כתוב שהאחים השליכו את יוסף לבור, וישלכו אתו הברכה והבור רק אין בו מים (שם, כד), ודרשו רבותינו (שבת כב ע"א, חגיגה ג ע"א) **מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו.**

ואם כן תמוה, מה הייתה העלתו של ראובן, להוציא את יוסף מידי אחיו ולהשליכו לבור מלא נחשים ועקרבים? הרי קימ"ל להלכה (במנות קב"א ע"א, ובשו"ע אבן העזר סימן י"ז סכ"ט) שאם ראו אדם שנפל לתוך בור של נחשים ועקרבים, אפילו לא ראו שמת הרי הם מעידים עליו שמת ומתירים את אשתו להינשא לאחר, דאגב איצטא מזקי ליה, דהיינו, אגב הדוחק שדוחק אותם מחמת נפילתו, ודאי יעקעוהו וימיתוהו בארס שלהם, אע"פ שלא נשלוהו לכך. ואם כן מה התועלת בהעלתו של ראובן להשליך את יוסף לבור מלא נחשים ועקרבים?

אלא ראובן אמר לאחיו "השליכו אתו אל הבור הזה" - לבור הזה בדווקא, לפי שקודם לכן חיפש וסרק ראובן את כל הבורות ומצא בור שאין בו מים וגם אין בו נחשים ועקרבים, וביקש מאחיו שישליכוהו אליו, כדי להצילו, אך האחים לא שמעו לו, וישלכו אתו הברכה, השליכו אותו לבור אחר שאמנם מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו.

ולכן כששב ראובן וראה שאין יוסף בבור השליכו, וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור (שם, כט), מיד קרע את בגדיו והתאבל, ויקרע את בגדיו, כיון שרצה באמת להצילו מיד אחיו והבין שהשליכוהו לבור אחר המלא נחשים ועקרבים.

יהי רצון שזוכה לשאוב קדושה מימי החנוכה העומדים בפתחנו, ונראה בישועת ישראל השלימה בקרוב, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

התועודות חסידית בימים

עברו הייתה ברכת אלוקים. היא **פתחה צוהר** בפניות החשוכות של כל אחד ואחד, להאיר אותן באור החסידות. אחרי **התועודות** הרגישו שנעשו נקיים יותר.

רשימת תפוצה
info@hamaor.net

רבי אברהם אליעזר

גולדשמיד זצ"ל היה הילד הראשון שנולד בשכונת "**גבעת שאול**" בירושלים. היה בעל חנות כלי בנין ברחוב שטראוס. היה מפורסם בישירותו וקידש שם שמים בהתנהגותו בחנות. היה לו הסכם עם מקווה "**מאה שערים**" לקנות את המים שהם מחילופים, מהם היה עושה חביות סיד.

מהמים הקדושים האלה **סיידו** את בתי ישראל בשכונות "מאה שערים" ו"בית ישראל".

הרה"ק רבי ישראל

בעל שם טוב אומר: כשרואה דבר לא טוב בישראל, צריך לתלות את האשמה בו.

בימים שהרבנית היתה מאשפזת מתמת חליה נהג הגאון רבי **יחזקאל אברמסקי** זצ"ל רבי לבקרה כמעט בכל יום. הרב של בית החולים שאל אותו פעם, על מה יסרה כל כך לבוא מדי יום ביומו, ולהקטל מתורתו, קשה הרבנית עצמה פושרתו מטרחה זו? השיב בפשיטות: "ראשית, כלום זוכרתא היא מה שאמרתי לך? ומכאן יותר מגופי? שנית, הלא אם יש בי תורה, הלא פן כותה, כדברי רבי עקיבא "שלי ושלכם שלה", הרי היא היתה עורתי מאת ד' שישמרה והשגיחה עלי כל הנמים יותר מאמא על בנה הנחיד, כדי שאוכל ללמד תורה במנוחה, וגם בהצלתו מן המאסר **ברוסיה** נזקף חלק הארי לזכותה".

בנימים ההם ראו אותו תלמידיו פעם נוספת בהתגלמות תיה של המשג' פי הם תייגו. חליה של הרבנית החשיך עליו את עולמו. מר"ב צער ודאגה היה בוכה שעוה שלמות פדמעות קליש מבלי יכל'ת לכב'ש את קאב לבו. אמןם קשהיע' לישית כלבוקה והתחיל בהגדת השעור, קשהע' זו **התרום והתנשא** אל על ממש, קאלו נשכח הפ' ל' ממנו, ול' יכל'ת קשום אפ'ן להבחין עליו שהוא שרוי בצער.

כ"ק אדמו"ר רבי **אהרון מבעלז**

זצ"ל מצא תמיד מקום לדרוש שבחם של ישראל. בכל מקרה חיפש תמיד את החיוב ואת הזכות. הוא היה מעריך כל **מעלה ומידה טובה** שמצא באדם וניצל אותה כנקודת אחיזה לשם לימוד סניגוריא עליו.

פעם הלך הרבי בשבת ברחוב עבר לידו אדם **שעישן סיגריה**. שאל אותו המלוה של הרבי: "אינך יודע ששבת היום?" השיב הלה: "כן! אני יודע!" שאל הרבי את מלוהו: "מה אמר האישי?" סיפר לרבי מה היה. אמר לו הרבי: "לא שמעת הישב. הוא אמר 'כן! איני יודע!'"

פקח הגיע לחווה בטקסט וביקש לערוך חיפושים. החקלאי אומר לו "בסדר, רק אל תיכנס לשדה ההוא" ומצביע לעבר אחד השדות. אומר הפקח "אני נציג הממשלה. יש לי צו ביד! זה אומר שאני אכנס לאן שארצה, מתי שארצה ועם מי שארצה, ברור? יש שאלות?" החקלאי מלמל בקול חלוש "ברור" וחזר לעבודותיו.

כעבור דקות ספורות שמע החקלאי זעקות אימה מהשדה וראה את הפקח נס על נפשו מפני השור הגדול שהסתער לכיוונו. והשור מצמצם פערים מהר מאוד. סיכויי ההישרדות של הפקח קטנים והולכים.

החקלאי זרק את כליו ארצה, רץ לעבר גדר השדה וצעק לפקח בקול רם "הצו! תראה לו את הצו!"

לעילוי נשמת: שרון בן זהבה, ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, שלומית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, ויאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר כוגניס, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלכסר בן זוהרה, אליעזר בן רביה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יוסף אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה **מרו הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**